

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

41. Quid praesumendum circa eas quae in carceribus mortuae
reperiuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

digne omnia sub specie iustitiæ vastentur: mihi diligentius inquirere non libuit.

D V B I V M X L I.

Quid præsumendum circa eas quæ in carceribus mortuæ reperiuntur?

RESPONDEO, Si quæ maleficij accusata nondum legitime in tormentis confessa, aut conuicta, mortua in carcere reperiatur; præsumi debet decessisse morte naturali & honesta, nisi contrarium sufficienter ex certis signis deprehendatur. Est id contra multorum imperitorum præxin, qui vt quamque in carcere animã exhalasse intelligunt, mox iudicant à dæmone iugulatam, & sub patibulum educi mandant, vt ipse non semel vidi: Nihilominus responsio nostra verissima est. Rationes istæ sunt:

RATIO I. Communis regula est Theologorum & Iurisperitorum ex iplo naturæ iure desumpta, tam diu quemlibet præsumendum esse bonum, donec sufficienter probetur esse malus: ergo similiter tam diu præsumendum est de

Y

mor-

322 Dub. XLI. *Quid præsumendum circa eas*
morte naturali, donec de alia sufficienter ostendatur.

RATIO II. Secundum iura cum mortuus in carcere reperitur, præsumitur non contra mortuum, sed contra commentariensem, id est, præfectum carceris, quasi male habitus captiuus sit. Vide Damhauderum *prax. crim. cap. ii.* & leges quas citat.

RATIO III. Semper sunt hic causæ, quæ suadeant de morte naturali & honesta, nam

1. Torturis fracta fuit, de quibus Augustinus: *Et si non morte, inquit, puniantur in ipsis, vel ex ipsis plerumque tormentis moriuntur*, Lib. 19. de Ciuit. cap. 6.

2. Vexata est compedibus & catenis.

3. Carceris pœdore & horrore debilitata est.

4. Confecta est mœrore & tristitia, quæ, si teste Scriptura etiam ossa viri exsiccat, ne dum ossa mulieris exsiccare potuit.

5. Consolatione omni caruit: Sacerdos, à quo tale quid sperare potuerat,

mo-

molestior ei forte quam ipse lictor fuit. Dum igitur mortua inuenitur, nec alia sunt signa sufficientia in contrarium, his ex causis animam posuisse iudicari debet, nisi forte tam imperiti aut maligni sumus, ut tot mala in cumulum collecta non putemus sufficere potuisse, ut infirmam vnam testam colliderent, id est, animam muliebrem è male coherente & attrito corpusculo extruderent. In sero hoc loco, quid in hac materia ante annos circiter duos ipse præsens in arce quadam Principis non mihi nominanda didicerim. Assidebam mensæ apud loci eius Satrapam, virum mihi amicissimum, aderat & forte Doctor Medicus, non vulgariter tum suæ artis, tum Mathematicæ peritus, cum quo, nescio qua occasione, in eos incideram sermones, ut de Sagis multa loqueremur, eramusq; per omnia in eadem opinione. Interea dum sub id tempus à commentariensi obeuntur carceres, & captiuis prandium affertur, accurrit ad nos intro, qui Satrapæ nunciet, non neminem eorum, qui pro male-

324 Dub. XLI. *Quid praesumendum circa eas*
ficis detinebantur, ea nocte vita esse ex-
peditum, & à dæmone strangulatum;
Aspeximus nos inter nos, Medicus & ce-
go. Atque ille concusso capite indigna-
bundus: Praua, inquit, & distorta homi-
num iudicia! Iam is miser superioribus
diebus ad stuporem omnium in equi-
leo distractus est, & virgis laniatus: ia-
cuit in carcere heri totus languidus, &
eneruis inter vitam & mortem: nil ma-
gis consentaneum naturæ est, quam ut
per tantos cruciatus hanc inuenerit,
nec quicquam magis creditu proclive
est: nemo id tamen credet, nemo iudi-
cabit: dicent omnes à dæmone iugula-
tum esse, hoc tanquam ex ore Apollinis
pronunciant. Mira res! quam multi
hactenus per Germaniam in carceribus
vitam exuerunt, nec tamen quisquam
omnium ob torturam, aut miseras car-
ceris; quis enim hoc audiuit? omnes
dæmon hinc eduxit, is omnibus ceruicem
fregit. Et quo argumento? quis in-
terfuit? quis vidit? carnifex ita ait: is sci-
licet, qui audire non vult enormius tor-
sisse, homo infamis & plerumque ne-
quam,

quam, qui quod solus cadauer tractat
& pertentat, solus testis esse potest, pe-
nes vnum hunc fides tota hæret : & si
multa quæras, omnis tandem, atque vl-
tima probatio, non vltorius quam ab e-
ius iudicio repetitur : Qua in re id me-
rito mirari venit, quod cum in rebus a-
liis nemo fere ea sit auctoritate, quæ
non aliquem subinde relinquat dubi-
tationi locum, solius tamen carnificis
ea sit in negotio grauissimo auctoritas
quæ omnem dubitationem expungat,
quin quod ille pronūciarit verissimum
habeatur, quasi ipse Iupiter locutus sit.
Hæc ille. Quæ cum mihi non parum
arrisissent, cuperemq; insistere huic ar-
gumento; conuersus ad Satrapam: O-
ro, inquam, ne non sciamus certiora
quæ sic animi gratia ventilemus, mit-
tantur testes ex hac ipsa mensa in rem
præsentem, qui certam ad nos verita-
tem renuncient. Et quando ad manum
est lictor, vt vel modo cadauer possit in-
spici, ij comitentur & examinent dili-
genter: Ita, quid eius rei sit, certius scie-
mus. Placebat id Satrapæ vsque adeo,

326 Dub. XLI. *Quid praesumendum circa eas*
vt vel ipsemet inspectioni interesse vel-
let. Abeunt igitur, & paulo post reuer-
si: Quin imo, inquit, res aliter non
habet, ceruicem ei daëmon elisit, col-
lum penitus confractum est, flaccidum
& enerue, sic vt caput in omnem par-
tem corruat ac nutet; cætera membra
integra sunt & firma: ita carnifex astan-
tibus nobis, ne posset fallere, ad oculum
ostendit: Sic ipse ego, inquit Satrapa,
his oculis meis vidi, ipse testis sum, ne
in vno carnifice fides acquiescat. Idem
cæteri dicebant: ac quando iam om-
nis sublata dubietas erat, ad pran-
dium se quisque referebat. Continui e-
go me paulisper, & haustulo interiecto,
licetne, inquam, vt liberius quid lo-
quar hic inter scyphos & amicos? Licet,
inquit Satrapa; atque ego: vereor, in-
quam, vehementer, ne si ita philoso-
phandum sit, vt adhuc philosophati su-
mus, parentibus quoque nostris, quos
in lectulis suis honestissime animam
posuisse credimus, non malus aliquis
genius ceruices eliserit. Itane enim,
inquam, vt hoc nesciamus, nullum non
homi-

hominis cadauer vt rigidissimum ac frigidissimum quidem fuerit, capite tamen quam maxime fluere, ac in omnem partem nutare? Nunquam igitur cadauer tractauimus? Nunquam vidimus ab aliis tractari, indui, moueri, in loculo reponi, vt rem tam luculentam haectenus ignorauerimus? Euge vero, quam insignis & clara probatio confractae ceruicis! qua si carnifex ille atque alij quoque passim (vt aestimare licet, imo vt mihi iam constat) vti consueuere, ac simplicissimi inspectores habent ratam, quam multi, obsecro, intra annos aliquot indigne tradu- NB
cti sunt? Quae cum ita differuissem, fur-
rexi atque abij: cadauer deinde illud
sequentibus diebus sub furcam fuisse
deorsum intellexi. Videant autem Iudi-
ces, & ij omnes quorum interest, quam
egregie se naso suspendi à carnificibus
patiantur, quamq; tutam suam con-
scientiam conseruent, cum se scire om-
nia existimant, atque eam negligunt
solicitudinem ac curam, quam ego su-
pra singularem & eximiam in causis Sa-
garum

328 Dub. XLI. *Quid præsumendum circa eas*
garum volebam esse. Multa in hoc casu
concurrunt, quæ coram Iudice æterno
negligentem Iudicem præstare oportet.
bit. Nam

I. Mortuus huiusmodi nondum le-
gitime confessus aut conuictus de cri-
mine est, non etiam legitime probatum
eum vel à dæmone, vel seipso per vim
vita interfectum esse: vnde sequebatur,
sine peccato mortali (vt vide apud Del-
rium lib. 6. sect. 19.) Ecclesiastica sepul-
tura priuari non posse; priuatur tamen.

II. Nec debita solum sepultura pri-
uatur, verum insuper ignominiosa ei
impenditur; trahitur enim à carnifice
sub patibulum, atque ibi infoditur.

III. Eo ipso, quasi lata sententia da-
mnatur, ne non certo fuisse reus ab om-
nibus existimetur cui carnifex pol-
linctor datus sit, & furca Mausolæum.

IV. Eadem infamia in familiam ac
posterios transfunditur: quod tanto
gravius existimandum est, quanto stirps
honestior. Quæ si singula per se magna
sunt, & in conscientia atque etiam ex-
terno foro restitutioni obnoxia, non
faci-

facile existimatu est, in quos laqueos se induant omnes illi, qui tam futilibus credendi argumentis nixi, velut de memoria incedunt, omnium securi. Neque enim est, quod ignorantia velo se possint obtendere, qui ne ignorantia laborarent, maximopere cauere ex officio tenebantur.

D V B I V M XLII.

*Quando tuta conscientia iudicari possit, re-
pertum cadaver à seipso vel demone in-
gulatum esse?*

RESPONDEO, Id iudicari potest ex his signis:

1. Si resti collum implicitum est.
2. Si caput obtortum est, idq; plane in posticum, non enim sufficit si versus humeros in vnam partem: quod notandum est.
3. Si in gutture lineamenta appareant, quæ pridie non fuerunt: in quo tamen Medici iudicio opus est.
4. Si, quod sine magna vi externa adhibita fieri non potuit, prima colli vertebra